

so še in tipljejo. Zato naj gledajo na svoje prednike. Naši impresionisti so nastopali, ko se je od vsiljivih in kričavih zunanosti križalo in svetlikalo umetniško nebo, a niso se dali motiti, ampak sledili so verno umetniški vesti svoje individualnosti. Oni imajo še težji posel: dati stil ne samo našemu mladostnolepemu impresionizmu, ampak tudi povečati in obogatiti umetniško vsebino. Čisto pravilno so — kakor Finci — posegli po narodnem umetniškem zakladu. A najti v tej mešanosti narodnega genija in etnofičnega barbarstva pravo pot, nikdar ne otopeti v okusu in čistosti, ki jo zlasti zahteva moderna linija, je velika težava. Najteže pa je sredi tega materiala poudarjati vedno sebe in ne zamenjati svoje in narodne umetniške vernosti in sosebno umetniškoidejne vsebine z zunanjo nacionalno kostumiranostjo.

Dr. Ivan Prijatelj.

Med revijami

Świat słowiański (Svet slovanski), znamenita polska smotra,¹⁾ ki izhaja sedaj prvo leto v Krakovu kot organ tamošnjega slovanskega kluba, poroča v svoji četrti številki obširneje tudi o Slovencih, o slovenskem novinarstvu; naše strankarsko življenje pojasnjuje z najnovejšimi debatami o volitvah v veleposestvu ter nasprotnim stališčem, ki sta ga zavzela „Narod“ in „Slovenec“ napram Biankiniju; sploh motri položaj južne Avstrije in balkanska vprašanja v okviru „naprednjaštva“ in „katolicizma“. — Posebno toplo pa piše o feljtonih, ki jih je objavil dr. Ivan Prijatelj v „Slov. Narodn.“ št. 72. sl. o umetniški izložbi dunajske „Secesije“. Čim bliže spoznavamo Slovence, pravi „Świat słowiański“, tem bolj se divimo, kako visoko v kulturi stoji ta mali narod. Ko bi taki feljtoni kakor Prijateljevi bili pisani francoski, zavzeli bi se za njih najbolj rafinovani sladostrastniki cele Evrope. Takega izvestja o izložbi se ne posreči čitati v nobenem drugem slovanskem jeziku . . .

Dr. Fran Ilešič.

Splošni pregled

† **Josip Juraj Strossmayer.** Dne 8. aprila je zatisnil za večno blagohotne svoje oči veliki Slovan, dika med cerkvenimi dostojanstveniki, občudovanja vredni rodoljub in širitelj prosvete med svojim narodom, vzor-biskup Josip Juraj Strossmayer. Zatonila je zvezda in, žal, nastala je tema! Vsako stoletje ne rodi takih duhov, vsako stoletje ne učka mož, kakršen je bil Strossmayer, in ne moremo se iznebiti neke tajne skrbi, ko se oziramo na jug in ne uzremo več njegove plemenite, od žarkega rodoljubja ozarjene osebe! Bodo li bratje Hrvatje čutili, kaj so izgubili? Dobro zanje, ako uvidijo to, dobro zanje, ako jih prešine zavest, da treba posvečati poslej vse sile enemu cilju, da treba poslej samozatajevanja in požrtvovalnosti, ko nima narod več velike zaslombe! — Nam Slovencem veliki rajnik ni bil tako blizu kakor bratom Hrvatom, a vendar se i nas polašča ob spominu na njegovo smrt skeleča bol, tudi nam se zdi, kakor bi nas bila doletela nenadomestna izguba, in tudi mi plačemo ob bridki zavesti, da njegovo blago, ljubezni

¹⁾ O tem novem glasilu poljskem in o sedanjih poljskih razmerah sploh nam je na razpolago iz veččega peresa zanimiv spis, ki ga priobčimo v eni prihodnjih številčk našega lista.

Uredništvo.

polno slovansko srce ne utriplje več, da so za večno zasnule njegove prosvetljene, vedno in vedno za napredek naroda delujoče misli! In skoro obupujemo, ako motrimo razmere tam doli, ako gledamo, kako nedostaje na slovanskem jugu prepotrebne sloge, kako nedostaje politiške dalekovidnosti, kako nedostaje istinite ljubezni do osirotelega naroda! Kakor katastrofa se nam zdi spričo vsega tega smrt Strossmayerjeva! . . . Zatonila je zvezda in nastala je tema! Tam doli na jugu se vrši nekaj, na obzorju se kopičijo preteči oblaki, zgrinjajo se bolj in bolj, a videti je, kakor bi tega nihče ne opazil, kakor bi nikogar ne vznemirjale pošastne sence . . . Naj bi nas iztreznila velika izguba! Naj bi se spričo nesreče, ki nas je zadela, oklenili vsi Jugoslovani tesneje drug drugega, združili se v pravičnem boju zoper sovražne moči, ki delujejo na tihem, zavratno, a z železno energijo in neomajno doslednostjo! Naj bi nas edinil in bodril, naj bi vsekdar čuval nad nami duh velikega Strossmayerja! —

Večna slava njegovemu spominu!

Janez Trdina, Nestor naših živečih pisateljev, bo praznoval 29. maja svoj petinsedemdeseti rojstni dan. Opozarjamo na članek, ki ga prinašamo tem povodom iz peresa g. dr. Fr. Derganca, ter pripominjamo, da bo de temu uvodu sledil lastni životopis Trdinov, ki ga pozdravijo vsi čitatelji „Zvonovi“ gotovo z velikim veseljem. Dičnemu našemu Trdini kličemo iz dna srca: Še mnoga leta!

„**Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev**“ se je definitivno ustanovilo. Za predsednika je bil izvoljen „Zvonov“ urednik, v odbor pa gg. Miroslav Malovrh, Fran Govekar, Anton Trstenjak, Rasto Pustoslemšek, dr. Drag. Lončar, Jos. Kostanjevec, J. Dimnik in Makso Cotič; za njih namestnike gg. dr. Iv. Oblak, Ant. Ekar in Cvetko Golar. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. Ante Beg, Jos. Regali in Ivan Rožman, v razsodišče pa gg. dr. Iv. Tavčar, dr. Danilo Majaron, dr. Konrad Vodusek, Anton Dermota in E. Gangl. — Naj bi dobilo mlado društvo mnogo dobrohotnih zaščitnikov, da bi bilo tem preje v položaju, vršiti svoj blagi in plemeniti namen!

Vega v inozemstvu. O Vegovem životopisu gospoda stotnika Fridolina Kaučiča, ki je vzbudil pozornost, kakor smo že poročali, v Francozih in Italijanih, je prinesel zdaj še ruski vojaško-strokovni list „Artillerijskij Žurnal“ jako simpatično oceno, v kateri se poudarja tudi, kako velikih zaslug si je pridobil naš Vega na polju matematiške znanosti in kako velik je bil njegov vpliv na razvoj in izpopolnjenje avstrijske artiljerije. —š—

Friderik Schiller. Kakor smo že omenili v prvi letošnji številki našega lista, poteče dne 9. maja t. l. sto let, kar je preminil največji nemški dramatik Friderik Schiller. Prav je, da se Nemci spominjajo tega dne in prav nič jim ne zamerimo, ako proslavljajo ob tej priliki svojega velikega genija, in sicer tem manj, ker so tudi nam često razgrevala dušo njegova od svetega ognja za svobodo prešinjena dela. Odločno pa moramo protestovati zoper to, da se hoče v deželah z mešanim prebivalstvom zlorabljati spomin velikega Schillerja v politične namene, kakor n. pr. na Koroškem, kjer nameravajo zgnati ob omenjeni stoletnici slovensko šolsko mladež skup, da bi proslavljali — ne Schillerja, temveč nemštvo ter cepili strup renegatstva v mlada, neizkušena srca. Take profanacije Schiller ni zaslužil, kakor tudi ti Nemci velikega pesnika pač niso vredni!

Don Juan Valera, ki je bil na glasu največjega sedanjega pripovednika španskega, je dne 12. aprila umrl.

—•••••—